

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. I. Approbatio est authentica declaratio de aptitudine Ministri. An ad
eam requiratur aliquod iudicium internum, non satis constat. Validè fit
verbo, nutu, scripto, etiam cùm pro approbatione ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

CONCLUSIO I.

Approbatio est authentica declaratio de aptitudine Ministri. An ad eam requiratur aliquod iudicium internum, non satis constat. Valide fit verbo, nutu, scripto, etiam cum pro approbatione aut scriptura aliquid illicitè accipitur.

sed etiam facti; nam, ut bene notat Suarez, lib. 5. de Leg. c. 31. n. 13. ubi de hac re disputat, id simpliciter possumus, quod iure possumus: unde simpliciter dicimus non posse, quæ licitè facere non possumus; argum. leg. *Filius qui. 15. ff. de Condit. instit. ibi: Nam quæ facta laudant pietatem, existimationem, reverentiam nostram & (ut generaliter dixerim) contra bonos mores sunt, nec facere nos posse credendum est.*

Ergo, tametsi Concil. statuat: *Nullum, etiam Regularem, posse Confessiones secularium audire &c.* diceret fortè aliquis, intelligendum id esse de possibilitate juris, id est, non posse licitè audire; sed de possibilitate facti, id est, non posse validè audire. Nihilominus, sicut dixi, universa Ecclesia, à principio Concilii; illa verba intellexit, ut irritantia, & non tantum ut prohibentia, qui intellectus; maxime ipsius Legislatoris, abundè sufficit ad constituendam legem irritantem, estò alioquin ipsa verba secundum se non forent expressè irritantia, sed absolute possent explicari, ut tantum prohibentia.

Itaque, ut ad propositum nostrum revertamur, approbatio, de qua hic agitur, non est collatio jurisdictionis; si tamen Episcopus in sua approbatione his aut similibus verbis uteretur: *Et Christi fidelium Confessiones excipere, eosq; mediante salutari poenitentia in foro conscientia à peccatis suis absolvere libere ac licite possis & valeas, Tibi ad hoc repero idoneo facultatem ad id necessariam & opportunam concedimus per presentes &c.* non dubito quin simul concederet jurisdictionem; adedque taliter approbatus, absque ulteriori licentia, aut alia jurisdictione, posset absolvere omnes; aut illos subditos, pro quibus concessa est ea facultas.

Ratio est; quia qui dat facultatem seu licentiam audiendi Confessiones, concedit totum illud, quod est necessarium ad hoc, ut licentia illa habeat suum effectum; ergo concedit jurisdictionem, sine qua non potest habere suum effectum. Nec ullum est inconveniens, quòd Sacerdos non Parochus latiore habeat jurisdictionem delegatam, quàm Parochus ordinariam, si id velit Episcopus, velle autem censetur quando verbis utitur in approbatione, quæ id significant.

Si dixeris, talis concessio derogat privilegio Bullæ Cruciatæ. Respondeo; concessio Bullæ Cruciatæ est in favorem poenitentis, habentis eam Bullam, & comparatione Sacerdotis, etiam non habentis jurisdictionem, sed solum approbationem, ut eo ipso, quòd eligatur à poenitente, censeatur à Papa habere jurisdictionem ad omnes casus reservados, præter contentos in Bulla Cœnæ, toties quoties Absolutio ritè petitur: ad casus verò Bullæ

2. Quid sit approbatio Confessarii.

Prima pars est communis: quid enim aliud esset approbatio, quàm authenticum testimonium, quo declaratur aliquis idoneus, cui munus audiendi Confessiones concedatur? Censes quia est collatio jurisdictionis? Nolo censes: nam Regulares, qui jurisdictionem immediatè accipiunt à Pontifice, equidem ab Episcopo approbantur, & nisi approbarentur, non acciperent à Pontifice jurisdictionem.

Itaque approbatio solum est externa declaratio idoneitatis seu aptitudinis personæ, ad accipiendam jurisdictionem, ab his, qui possunt eam concedere. Ac proinde per approbationem fit aliquis capax jurisdictionis, cujus antea erat incapax. Cumque jurisdictionis sit conditio essentialiter requisita, non tantum ad licitam, sed etiam ad validam Absolutionem, liquet profectò, approbationem necessariam esse, non solum ad licitè, sed etiam ad validè ministrandum hoc Sacramentum. Quamquam enim per illam non detur jurisdictionis, equidem ex lege Ecclesiæ, cui subest collatio jurisdictionis, præscribitur tamquam conditio necessaria, ut hi, qui non habent parochiale beneficium, possint jurisdictionem accipere.

Enimverò sicut Ecclesia, & alii Superiores possunt irritare contractus, nisi certis conditionibus seu modis fiant, quid ni itidem possint irritare collationem jurisdictionis? Quippe est aliquis actus humanus, subiectus hominum potestati. Quòd autem hoc ita factum sit, patet ex verbis Concil. mox citatis: *Nullum, etiam Regularem, posse Confessiones secularium audire &c.* Quæ verba semper per universa Ecclesia sic intellexit, ut non tantum prohibeant, sed etiam irritent collationem jurisdictionis, & per consequens Absolutionem datam sine approbatione.

4. Censetur obligati.

Fateor, illa verba: *Non potest; Aliter non possit hoc vel illud facere*, non esse expressè irritantia, ita quòd in omnibus circumstantiis auferant potestatem, non tantum juris,

5. Approbatio per se loquendo non est collatio jurisdictionis.

Subinde potest esse talis collatio.

6. An tunc deroget privilegio Bullæ Cruciatæ.

254. robur...

257. Oritur...

3. Ecclesia...

4. Censetur...

Bullæ Cœnæ (hæresi tantum exceptâ) semel in vita, & semel in articulo mortis, quod totum non habet pœnitens carens Bullâ Cruciatæ.

Manent ergo facta tecta privilegia Cruciatæ, & similia, non obstante eâ concessione Episcopi. Proinde nisi contrarium constet de mente Episcopi, approbatus per verba superius relata vel similia, securè poterit uti suâ potestate delegatâ, quidquid Aliqui sinè fundamento reclamant.

7. Major difficultas est de secunda parte Conclusionis. Bonac. hic disp. 5. q. 7. p. 4. §. 1. n. 29. ad quæstionem: Utrum ille censetur approbatus, & consequenter idoneus audiendis Confessionibus, qui fuit approbatus & admittus ab Episcopo, sciente illum non esse idoneum? Respondet negative: nam, inquit, Conc. Trident. sess. 23. c. 15. exigit, ut Confessarius, qui non habet parochiale beneficium, judicetur idoneus; hic autem verè non judicatur idoneus, sed fictè, cum Episcopus interius sentiat, & judicet non idoneum. Unde Concil. videtur requirere approbationem cum judicio, & iudicium cum approbatione. Hæc ille. Citans utique Suarium Disp. 28. Sec. 5. n. 7. vers. *Et fortasse*.

Suarz.

Reginaldus.

8. Reginaldus. l. 1. n. 197. & Alios pro hac doctrina. *Quamvis autem Suarius nolit eam improbare, ut loco citato ait, equidem oppositam existimat probabilem, dicens: Probabile est illa duo (scilicet iudicium & approbationem) non esse ita diversa, ut illud iudicium referendum sit ad internam mentis existimationem, approbatio verò ad externam declarationem: sed iudicium etiam referri ad hoc externum, quod in foro Ecclesiæ fit (nam de internis non judicat Ecclesia) sic autem illa duo vel erunt æquipollentia, vel ad majorem declarationem posita: quia non satis est, ut privatim judicetur quis idoneus, nisi etiam iudicè id declaretur, quod pertinet ad approbationem, vel etiam quia plus est approbari, quam judicari idoneum. Potest enim aliquis absolutè & simpliciter judicari idoneus, & tamen non expedire, ut vel in hoc loco, vel respectu harum personarum ad audiendas Confessiones exponatur, & ideo non approbetur. Hæc ille.*

Probatur.

Motus, ut videtur, hæc ratione; quia alioquin multæ Confessiones redderentur, dubiæ; nam sæpè huiusmodi approbatio datur per favorem, & vel contra iudicium, vel certè sinè iudicio de sufficientia Sacerdotis.

9. Lugo putat eam omnino veram. *Quod si verum est, de quo mihi non satis constat, non modicum inde probatur hæc opinio, quam Lugo disput. 21. n. 25. putat omnino veram, & juxta mentem Con-*

cilii in quo, inquit, planè non agitur de iudicio interno, sed de externo, quod per approbationem profertur: nam Iudex, licet fortasse aliquando contra conscientiam, verè tamen exercet iudicium, cum iudicet in favorem alterius ex litigantibus, & in omni rigore iudicat causam applicandam esse huic: alioquin nunquam posset injustè iudicare, vel contra conscientiam, quod est contra omnes Theologos & Iuristas.

Iudicium ergo solum significat prolationem sententiæ, quæ certè sententia est & actus iudicis, licet fiat contra conscientiam: quare Episcopus approbans Confessarium, eo ipso profert sententiam, & iudicat illum habendum esse pro idoneo. Hæc ille.

10. Sed, meo iudicio, res non caret difficultate, & videtur satis dubia. Nam, inquit Suarius supra, licet necessarium non sit, quòd approbatio sit ex vero iudicio secundum ipsam rem, nec quòd sit summa diligentia facta; videtur tamen necessarium, ut saltem procedat ex iudicio, quo hic & nunc talis persona iudicetur idonea; quia aliàs non est approbatio, sed fictio tantum, & nec satisfit verbis, nec intentioni Concilii. Ita præfatus Auctor.

11. Et sanè non satisfieri intentioni Concilii, patet; quia Decretum istud positum fuit ad evitandum periculum animarum, quod non evitatur, quando ille, qui interius iudicatur idoneus, exterius approbatur tamquam idoneus. Quantum ad verba Concilii, certum est, sic posse intelligi, ut ly *iudicatur*, significet internum iudicium, distinctum ab approbatione, si non verum, ne valor Sacramenti magnæ incertitudini sæpè exponatur, saltem iudicium, quo Episcopus, fortè amore privato, vel favore excæcatus, non satis considerando qualitates personæ, & alias circumstantias, falsò iudicat, personam esse idoneam.

12. Et verò huiusmodi saltem iudicium ordinariè esse conjunctum approbationi, seu externæ declarationi aptitudinis ministri, vix dubito; adeòque satis evitatur inconveniens, putà dubius valor Sacramenti, propter quem evitandum Aliqui existimant, nullum iudicium internum requiri. Scio, Ecclesiam non iudicare de internis; scio quoque, sinè extrinsecum legis non cadere sub legem; interim aliando Ecclesia non iudicat de externis, nisi adit aliquis actus internus; & ex sine extrinsecum legis, sæpè colligitur mens legislatoris, quæ cortici verborum præferenda est, potissimum quando de ipsis verbis dubitatur, quid hic & nunc in tali lege significent.

Dices; Petrus esset verus Licentiatus, tamen admittentes iudicarent, ipsum esse idoneum. Et Ioannes verè in iudicio posset iudicari innocens, contrariante internâ existima-

existimatione Iudicis. Præterea, de sola externa approbatione fideles, & ii, qui approbantur, sunt solliciti, ipsaque verè datur & accipitur, estò dans peccet, si per humanos respectus permittat se superari ad dandum, renitente interiori iudicio.

Responsio.

Respondetur: non de sola externa approbatione fideles, & ii, qui approbantur, sunt solliciti, sed de externa approbatione, quæ necessaria est, merito cogitantes, illam non dari sine interno iudicio, cum non debeat præsumi peccatum Episcopi. Ipsaque non verè, sed fictè datur, renitente interno iudicio. Sicuti Petrus non esset verus, sed fideus Licentiatus, si admittentes iudicarent, ipsum esse idoneum. Nec Ioannes verè, sed fictè iudicaretur innocens in iudicio, contrahente internam existimatione Iudicis. Potest quidem Iudex iniuste iudicare innocentem, quem ex allegatis & probatis videt nocentem: sed sicuti lex iniusta non est lex; ita iniusta illa sententia, non est sententia.

Igitur mihi hæc res manet dubia, & utraque sententia apparet probabilis; securius erit, non absolvere absque nova approbatione, quando constaret primam approbationem concessam fuisse ab Episcopo sciente & iudicante, illum non esse idoneum. Quamdiu autem hoc non constat, Ecclesia censetur supplere defectum, & melior est conditio, bonâ fide possidentis.

Certum etiam est sufficere iudicium Episcopi, quidquid iudicent vel non iudicent Examinatores: nam Concilium non postulat, quod iudicaretur idoneus ab aliis, sed ab Episcopo, ubi tamen Episcopus per se non iudicat, sed solum per suos Examinatores, idem dicendum est de iudicio Examinatorum, quod de iudicio Episcopi jam dictum est.

Neque dubitandum, sufficere iudicium idoneitatis cum approbatione, estò reverà; qui iudicatur idoneus, & ut talis approbatur, nullatenus idoneus sit. Patet ex verbis Concilii, in quibus non requiritur vera idoneitas, sed iudicium idoneitatis. Et aliunde non erat conveniens, ut valor approbationis dependeret ab idoneitate, ne aperiretur via scrupulis circa validitatem Sacramenti, cum sæpius contingat deceptio. Hæc de secunda parte Conclusionis.

Accedo ad tertiam partem, quæ communis est, & faciliè probatur; quia Concilium nullibi requirit formam aliquam determinatam, secundum quam debeat fieri hæc approbatio. Sicuti ergo ad leges, privilegia, iurisdictiones, dispensationes, & similes actus humanos sufficit, quod aliquo signo externo exprimat voluntas Superioris; nisi in casu particulari aliud requiratur, quid ni etiam hic sufficiat quodlibet signum externum?

Ad leges,

Porro ad leges, privilegia &c. sufficere

quodcumque signum externum, probatur ex iure Canonico Clement. Dudum 2. de Sceptul. ibi: Nos etenim (ut in cunctis equaliter & pacifice savente Domino procedatur) universa privilegia, gratias, indulgentias, verbo seu scripto &c. concessa.

Item Extravag. Etsi Dominici. 5. de Pœnit. & remiss. ibi: Cum itaque (sicut multorum fide dignorum testimonio accepimus) ob multitudinem facultatum per nos vel auctoritate nostrâ concessarum tam verbo, quam in scriptis, confectis exinde litteris vel non &c. Et infra: Auctoritate Apostol. cæ tenere presentium statuimus & ordinamus, quod de cætero, præteritu facultatum huiusmodi concessarum à nobis vel auctoritate nostrâ, & quis concedi quomodolibet contingeret imposturam, verbo, litteris, aut quâvis aliâ scripturâ &c.

De lege sic scriptum habes ff. de Leg. 1. 32. l. 32. ff. de i. i. veterata consuetudo pro lege non immerito custoditur (& hoc est jus, quod dicitur moribus institutum) nam cum ipse leges nulla alia ex causa nos teneant, quàm quòd iudicio populi receptæ sunt: merito & ea, quæ sine ullo scripto populus probaverit, tenent omnes: nam quid interest, suffragio populus voluntatem suam declarat, an rebus ipsis & factis? Ergo ad legem non requiritur vox, neque scriptura, sed sufficit res & factum.

Et verò ad contractum Matrimonii nonne sufficit nutus? Cur ergo non sufficiat ad validam approbationem? Non video disparitatem: Interim planè conveniens est, & summe expedit, ut detur in scriptis, ad facilitatem utique & certiorum probationem in foro externo, si fortè verbis Confessarii alii, quorum interest, nolint credere.

Cæterum id non esse necessarium ad valorem, vel inde satis probatur, quòd Trident. quando vult, ut gratia aliqua non valeat, aut saltem liceat, absque litteris, id solet particulariter declarare, ut ostenditur ex c. 1. sess. 23. de Refor. ibi: Decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitime absentis causas &c. in scriptis esse approbandas, nisi cum absentia incidere &c. Et infra: Discedendi autem licentiam in scriptis gratis concedendam &c. non obtineant. Item sess. 25. de Regul. c. 5. ibi: Ingredi autem intra septa Monasterii (Monialium) nemini liceat, cuiuscumque generis aut conditionis, sexus vel ætatis fuerit, sine Episcopi vel superioris licentia in scriptis obtenta.

Restat ultima pars Conclusionis, quæ & ipsa communis est, & satis probatur ex tenore verborum Concilii, quæ non sonant irritationem, sed dumtaxat prohibitionem: Et approbationem, inquit Concil. quæ gratis detur, obtineant. Jam autem Nil ultra fieri prohibentur, quæ si facta fuerint, obtinent roboris firmitatem. cap. Ad Apostolicam. 16. de Regul.

Et aliunde irritatio minimè necessaria est ad finem Concilii, immo multa inconvenientia possent ex ea oriri, ut patet consideranti.

privilegia, iurisdictiones, dispensationes &c. sufficit quodlibet signum externum. Clement. Dudum. de Sceptul. Extravag. Etsi Dominici. de remiss.

l. 32. ff. de leg.

15.

Expedit ut approbatio detur in scriptis.

Probatur Trident. scriptum non esse necessarium.

16.

Acceptio pretii non reddit invalidam approbationem ex vi Conc. Trid. cap. 16. de Regul.

13. huiusmodi iudicium Episcopi, quod iudicat, non Examinatores.

Et etiam si verè fuerit idoneus, cui iudicatur idoneus.

14. Concil. nullibi requirit formam aliquam determinatam approbationis.

Ad leges,

Itaque ex vi Concilii Trident. acceptio pretii non reddit invalidam approbationem.

17.
In aliquo
casu posset
esse invalida
Ex Bulla 1.
Bonif. 8.

Dico; *Ex vi Concilii Trident.* quia in aliquo casu posset esse invalida ex Bulla Bonif. VIII. quæ incipit; *Excommunicamus & anathemati* *quimus*. 1. apud Cherubinum (& habetur inter Extravag. communes in tit. de Sent. Excom. c. 1.) contra dantes aliquid vel promittentes, aut recipientes pro obtinenda gratia vel iustitia apud Sedem Apostolicam, ubi §. 4. sic ait Pontifex: *Iustitiam verò, sive gratiam sic obtentam, nullius pro suis esse momenti volumus, omninoque statumus cavere effectu & robore firmitatis.*

24. Greg. 13.
& 10. Cle-
ment. 8.
apud Che-
rubinum.

Hanc Constitutionem confirmavit & extendit Greg. XIII. Bulla; *Ab ipso Pontificatus nostri principio*. 24. apud Cherubinum; prout etiam Clemens VIII. Bulla; *Pro commissis*. 10. apud eundem.

Igitur approbatio, obtenta à Vicario Pontificis Summi in Curia pro pretio, foret invalida vi harum Bullarum. Dum tamen illud vitium esset occultum, valeret Absolutiones propter communem errorem, & titulum coloratæ approbationis.

His ita prælatis de significatione illius nominis, *Approbatio*, quæritur, an res significata omnibus Confessariis sit necessaria. Pro resolutione erit

CONCLUSIO II.

Nullus, etiam Regularis, validè absolvit sæcularem, etiam Sacerdotem, non obstantibus privilegiis & consuetudine, etiam immemorabili, nisi sit ab Episcopo approbatus, vel habeat parochiale beneficium, quale non est prælatura Regularis. In absolvente Religiosum, etiam sæculari, non requiritur talis approbatio, vel beneficium.

18.
Probatur
ultima pars
Conclus.

Incipio ab ultima parte, quæ evidenter probatur argumento partim affirmativo, partim negativo hoc modo: Ante Conc. Trident. talis approbatio vel beneficium non erat necessarium, & per Tridentinum non requiritur, ut patet ex ejus verbis suprâ relatis, in quibus nulla fit mentio Confessionis Regularium, sed dumtaxat sæcularium, etiam Sacerdotum; ergo in absolvente Regularem, etiam sæculari, non requiritur de facto, etiam ubi Concilium Trident. receptum est, approbatio Episcopi, vel beneficium parochiale.

Et fortasse ratio fuit, inquit Suarez Disp. 28. Sect. 4. n. 4. quia noluit Concil. in hoc subijcere Regulares Episcopis quoad Confessiones, quas ipsi faciunt inter se seu de peccatis suis: quia ipsi habent proprium & peculiarem modum, quo gubernantur, & proprios Pastores, à quibus Confessores recipere solent; vel etiam Concil. hoc fecit, quia plus confidit, moraliter ac regulariter loquendo, de Regularium penitentium conscientia & prudentia. Sub nomine autem Regularium etiam fœminas religiosas comprehendimus: quia illæ etiam secundum jura sæculares non sunt. Hæc ille.

Idem asserit Ioan. Sancius in Select. Disp. 49. n. 9. de viris & fœminis Ordinum Militarium sub clausura viventibus. Et n. 10. de Equitibus S. Ioan. Item n. 11. de Militibus S. Iacobi, Alacantaræ, & Calatravæ, quia, inquit, hos milites etiam probabile est esse presè Religiosos. Quod probat multis citatis Auctoribus, & declaratione Innoc. III.

Interim n. 12. Plures etiam allegat pro sententia opposita, & inter Alios D. Th. 2. 2. q. 186. a. 4. ad 3. ubi sic ait: *illi modi vivendi, secundum quos homines Matrimonio ununtur, non sunt simpliciter & absolute loquendo Religiones, sed secundum quid: in quantum scilicet in aliquo participant quadam, quæ ad statum Religionis pertinent.*

Præterea idem Auctor n. 13. ait: Religiosos esse Equites Christi, & Avis in Lulitania, & Montefæ in Aragonia, & S. Stephani in magno Ducatu Florentiæ, & SS. Mauritii & Lazari probabiliter arbitror; cum hi etiam milites professionem trium votorum in manibus Prælatorum emittant non aliter ac milites S. Iacobi, Alacantaræ, Calatravæ, præter Equites S. Stephani, qui votum castitatis, obedientiæ & charitatis emittunt, & non paupertatis, ut ex Bulla Pii IV. ad fundationem concessa Anno 1560. Cosmo de Medicis Florentiæ magno Duci constat, quam ego vidi. Et SS. Mauritii & Lazari, qui loco paupertatis, hospitalitatis erga leprosos votum emittunt.

Et idem iudico de quibuslibet aliis Religiosis militaribus, tria vota emittentibus in manibus Prælati, & à Sede Apostolica approbati. Unde omnes hi confiteri valebunt sua peccata aliis Regularibus sui Ordinis, non approbati ab Episcopo, & etiam aliis Sacerdotibus sæcularibus, similiter ab Episcopo non approbati. Hucusque Sancius.

Tu autem consule consuetudinem, quæ est optima legum interpret. Eamque esse in contrarium quoad illos milites, qui non vivunt sub clausura, ait Diana p. 2. tract. 2. resol. 30.

Rogat aliquis, an jam dictis obster Bulla Greg. XV. quæ incipit: *Infernalibus Dei providentia*. 18. apud Cherubinum, in qua decernitur §. 5. *Confessores sive Regulares sive sæculares, quomodo*

Quæ sit
absolutio
Regularis
tem non
quæritur
probat.

Suarez

Sub nomine
Regularium
comprehen-
duntur fœ-
minæ religio-
sæ.

19.
An etiam
viri & fœ-
minæ Ordini
militarium sub
clausura ex-
votæ.
Item Equi-
tes S. Iacobi
& Militari
S. Iacobi al-
cantaræ &
Calatravæ.
Suarez,
D. Thoma.

20.
Item Equi-
tes Christi
& Avis in
Lulitania &
similes.

21.
Crisostomus
do est error
solutus.

Diana
21
Obster et
Bulla Greg.
15.